

Meie Mats

Tellimise hind kättesaatmisega aastas 4 r. 50 L.,
6 kuu eest 2 r. 30 L., 3 kuu eest 1 r. 20 L. Toime-
tusest ise ära viies: aastas 3 r. 50 L., 6 kuu eest
1 r. 80 L., 3 kuu eest 90 L. Ilmub iga laupäeval.

Toimetuse ja talituse:

Tallinnas, Harju ja Riiu tähe nurgal nr. 46/15,
„Teaduse“ raamatukaupluses. Telefon № 740.

Adress Wene keeles: küt. tui ja rahastajadele: r. Ревель.
Журналъ „Мейе Матсь“.

„Meie Matsi“ nimi ja selle nimega ühinenud näopilt on ametlikult registreeritud ja kinnitatud, 12. detsembril 1914. a № 34191 all.
Järetegemise eest hoitatakse.

Nr. 30.

Laupäeval, 14. (27.) märtsil 1915.

Nr. 30.

Belgia tüübid.

Dr. med. Hindhede

CESTUJULIT KOKARAAMAT

on praegusel kallil ajal meie pereemadele väga tarvilik.
Terwislikud, maitsvad, odavad toidud. Hind 70 kop.

„Teaduse“ kirjastus, Tallinnas.

Ilmus trükiti uus raamat luugupeetud Nooreföö kirjastusest

Merepildid.

Hind 15 kop.

„Teaduse“ kirjastus, Tallinnas.

Kafakad. (Inglise ajatirja joonistus).

Tubakas

H. Santowski järelc.

"Kuusit! Kuusit, ae! No et's kuule siis, Kuusit!..."
 Nii hõitas M. jalaväe polgu sõdat, Jaan Kait, oma sõbra, kes ta sõbral magas, teda ühtlugu raputades. See aga norstas mureta edasi! Kait hakkas viimaks päris tabedust sõbra magusa une üle tundma, sest et ta ise silmaga kinni ei saanud. Ja nüüd hakkas teda veel tange tubaka hõnu piinama.

"Näe, magab teine kui rasvatäinud libumik! Siin ei ole tubakast haigugi ja tema veel norstak!" Kait sülitas südameräiega.

Korraga tuli tal meelde, et sõbral veel natuke tubakat pidi taastus olema.

"Küll oleks nüüd hea suitsu teha," arutas ta edasi, "vähemalt tats-kolm kordagi, ajaks ometi need pahad mõtted peast ära, ja siis tuleks ta uni rutem... Ah, lollus tõbi!" pomises ta viimaks, ja mähtis ennast tugewamine fineli sisse.

Asjata katsus ta oma mõtteid teisale pöörata; nad tulid tahtmata selle kättesaamata tubaka juurde tagasi. Ndrwas aga norstas ja nohises Kuusit edasi.

Kait tahtis oma otust läbi viia. "Kuusit, Kuusit ae!" kuuldus jälle tema tagasihoitud urisemine. "kuuled sa siis?" Kuusit andis ükskord ometi enesest elumärki, keeras teise külje peale ja jättis oma ühetasase norstamise järele.

"Kuusit, kuule ometi," hüüdis Kait jälle, teda ühtepuhku laast tõmmates.

"Mis? Mis on?" vastas teine viimaks.

"Kuule, v'ie ma hea mees, anna mulle natuke tubakat! Homme annan tagasi, kui ostan. Kas sure kohe ära—aga tubakahimu on suur!"

"Mis tubakat sa tahad?"

"Sul ju eila õhtul veel oli natukene..." tohmas Kait õrnalt ja tagasihoidlikult.

"Näe mis tal tõbi meeles ei seisa. Aga siiski ei ole, wenas, ei mul ole tubakat teragi, eila jagasin tõbi ära. Üks küsis, teine küsis, ja kellele ja mitte ei anna, nii lõppeski tubakas viimaks."

"Kas tõdeste tõbi on otias?"

"No, mis jaoks ma sulle waletama hakkan."

"Deh!" õhkas Kait kurbtu'ega.

"Kas sa selle tühja asja pärast siis ajasidki miud älesse?" pomises Kuusit.

"Ma mõtlesin, et sul tubakat on, mõtlesin!..."

"Mis sa nii palju mõtled siis, kas sa arwad, et ma ise ei tahaks tubakat saada, aga selle pärast inimest ülest äratada..."

Siis keeras Kuusit teise külje peale ja minuti pärast kuulis Kait juba sõbra norstamist.

Ta tõusis pomisedes istukile, seda ei võinud ta kuidagi aru saada, kuidas teine võid ilma tubakata magada.

"Naha mul on, ja tubakat ei saa. Saats ometi kuidagi moodi külasse minna!... Nägitahe et austrialased ligi olerwat! No, Sumal nendega! Mis see austrialane dieti siis on, sülitatan korralts ja ära kaobki teine. Aga tubakas, see on hoopis teine asi. Ilma sellela on sõdat kui hobune ilma raudadeta." Kait sülitas paar korda, ja hakkas siis haledusega enese ümber wahtima. Terwe laager magas rahuliste metsa warjus. Kuud ei paistnud ja ainult tähed walgustasid pimedat ööd. Wersta kolm edasi paistis läbi puude Poola küla tuled, kus austrialased aiet olid võtnud. Kafete paistis, nagu meelitatud need tuled teda, ta üle naerdes.

"Aga mis siis kui..." tuli tal korraga hea mõte pähe. Ta sülitas jälle ja katsus lollist mõttest lahti saada, aga nagu küuste, tuli see uueste ja uueste tagasi.

"Keegi ei pane tähele," töötas mõte ta peas edasi, "tunnimehed on laugel ja külasse on päris käega katsuda. Kui juba laagrist korra väljas oleksin, külap tubakat siis itka kuidagi moodi saan."

Ta uuris veel kord ümbrusi. Tõbi oli waitne, muud kui Kuusit tegi oma ninaga kõiksugu häälest. Läbi pimelduse paistis lähema tunnimehe tume loqu.

Kait tõusis korraga pästi, kuulatas veel wähe ja roomas siis kassu wäledusega, neljaläpukil, oma magawatek feltimeestest mööda, saladuskitu pimelduse sisse.

Paar tundi hiljem, kui juba hommiku loit punama hakkas, nägi wahi peal olerw sõdat Jaan korraga legendit peal ühe inimese loqu. "Kust see siis nüüd siia sai," mõtles Jaan endamisi, "wõi näen ma und?" Aga ei, ta teab wäga hästi, et wahi peal seisab, ja peale selle nägi ta selgeste inimese loqu, kes itka ligemale tuli. Warsti wõdis Jaan juba näha, et see Wene sõdat oli, kes seal waenlase laagri poolt lähines, midagi pües warjul hoides.

"Tohoo! Mehite näib tangeste Kafete moodi olema, aga see siis tema itka ole?"

"Seisa, kes seal on?" tuli tal korraga kohusetundmuse meelde.

Wastuse asemel kirendas loqu, kes keegi muu ei olnud kui Kait, sammust.

"Seija, muidu lasen!" kirjendas Laan ja seadis püssi lastewalmis.

"Mis ja ilma asjata kirjendab? Ets ja näe, et oma mees olen," kuulbus wiimats tagasihoidud hääl amaritust.

"Kas tõeste sina oled, Rast?"

"No jah mina, kas ja siis ei näe wdi?"

"Kust ja siis tuled? Kus ja käisid?"

"Mina wdi! Ma käisin Poola külas tubakat otsimas, wiimats ometi sain, tahad ka? Wõtsin teist nii palju kaasa et aitab. Aga wõta siis oma püss ära, ega's ma ära jootse."

Laan lastis püssi, mille ta kogu aeg lastewalmis hoidnud, maha ja waatas tõhise näoga sõbra otja.

"Ei, wennas, see lugu ei taha õige olla, lähme aga wahiohwitseri juurde, küll ta juba teab, mis teha."

"No ei sul küll diget aru peas ole . . ."

"Minul on, aga ma arwan, et sul omal ei ole . . . Lähed õffel waenlaste juurde tubakat otsima . . . mine aga edasi!"

Õõlemad soldatid astusid ohwitseride telkide poole, aga ei jõudnud veel kuigi kaugele, kui kapten Sanderi trehmasid, kes funnimehi üle waatama pidi minema. See jäi soldatiti nähes imestades seisma.

"Mis see tähendab? Mis ja, Laan, wahi pealt ära tulid? Ja mis sina, Rast, siis siin teed?" kargatas kapten walgult soldatite peale.

"Lubage teatada, teie ausus, olen süüdlane," pomises Rast, "tubakas piinas . . . ärge karistage!"

"Mis tubakas? Ma ei saa midagi aru, räägi selgemine."

"Ma . . . ma käisin Poola külas, teie ausus, tubakat toomas!"

"Dled ja arust ära!"

"Ei jugugi, teie ausus, ei saanud tubagi moodi ilma tubakata läbi."

"Millaal see siis oli? Nüüd?"

"Nüüd jah, praegu ta alles tuli, teie ausus," lausus Laan oma lorida.

"Ja sina wõtsid ta siis wahi? alla?" küsis Sander, naeru tagasi hoides.

"Nii küll, teie ausus!"

"Sina oled siis nüüd sõjawang, Rast?"

"Olen küll, aga wabandage, teie ausus . . ."

"Aga kas ja teadsid, et seal waenlane on?"

"Teadsin küll, austriaalased pidid seal olema!"

"Ja läksid siiski ilma püssita!"

"Kudas, teie ausus, siis püssiga minna, wdetatse veel kaeft ära, kroomu asi, siis . . ."

"Aga nad wõtsid ju lu ära tappa?"

"Wispärast? Ma olin ju sõjariistata, eks nad oleks aru saanud, et ma neile midagi teha ei oleks wõinud."

"Kas ja neid nägid?"

"Ei, näha küll ei saanud, aga räägiti, et seal neid itka on!"

"Palju?"

"Sada meest, wdi veel vähemgi, ei tea just dieti!"

"Palawägi?"

"Jah, teie ausus!"

"Kes julle siis seda kõit ütles?"

"Ets kaupmees ütles."

"Ja tubakat jaid ka veel?"

"Sain, teie ausus," wastas rõõmsalt Rast. "Kas, teie ausus, ei tahaks natutene, kõige parem tubakas!"

"Tanan! Tanan sind, praegu on veel omalgi. Aga mis teiega siis nüüd peale hatata? Minge parem igauits oma kõha peale, ja puhake veel wälja endid! Aga sina, Rast, ma näen, oled tubli pois!"

"Nii küll, katjun püüda, teie ausus!"

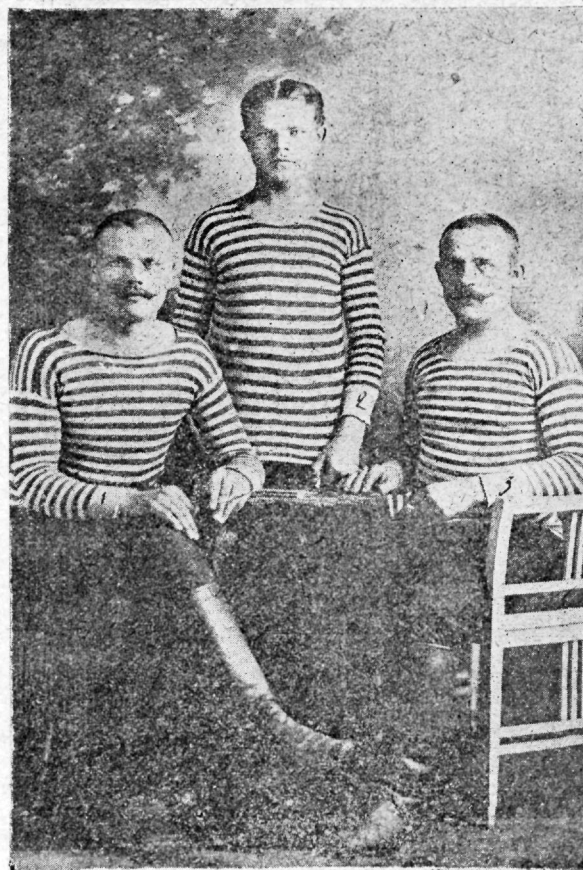
"Ära ja liiga palju ka püüa, teine lord lähed veel halwaste."

"Kuulen, teie ausus!"

"Noh, minge, Jumala rahus!"

"Tanan teid, teie ausus," hüüdis veel lord Rast rõõmsalt ja läks sõbraga seltsis edasi, laagri poole.

Wite minuti pärast teadsid juba kõit ohwitserid Raste julgest etterwõtteft.

Oskar Lipp. Gustaw Jiskül. Theodor Jiskül.

Jiskülid on wennaõhed. Gustaw Jiskül wõttis 15. jaanuaril liisku ja astus wäeteenistusse. Oskar Lipp ja Theodor Jiskül (naismehed) wiibivad praegu Tallinnas tagawarawäelastena. Nad kõit on Härja wäljalast, Rakwere kreisist.

Rast ise aga lamas jälle sineli peal ja äratas sõpra, kes itka veel rahulitult edasi magas.

"Kuusif! Kuusif, ae! Tahad ja tubakat? Kuusif!"
—da.

Cesti sõjameeste kirjad.

I.

Siwnost Delowi kub. 2. weebruari 1915.

. . . Olen juba 14 tikuwõitluseft osa wõtnud ja haawatud jain 30. nowembril W. kaldal. Nüüd on haaw juba päris terwe ja lähen uueste sõjawäljale.

Õimene lahing juhtus B. külas. Meie läksime jalgi tats päewa, ainult õffel tee ääres Poola külas puhates. Sommitul wara aeti meid ülesse, anti 8 naelaline leiwapäts 12 mehe peale, ka suppi natuke, ja siis edasi! Läksime terwe päewa, umbes kella 5 puhkamine jalgu. Äkitselt lõi taewalune punafeks ja meile anti ka kofe käft edasi minna. Läksime veel umbes 3 wersta ja jõudime ühte suurde Poola küllasse, kust meie pealetungimine sakslaste peale algas. Meie läksime nõnda waitfelt kui wähegi wõimalik, ja

Joh. Lepp. Joh. Kotter. Joh. Siin.
Kõik kolm Siin saarelt. Baltimere laevastiku peal.

Lasti meid ka sakslaste poolt õige ligidale, aga 150 sammu pealt läks põrgukära lahti! Sakslaste kuulipildujad hakkasid oma külmaverelise tööd tegema, aina trah-trah ja trah-trah. Meid oli sel korral nõnda vähe, et taganema olime sunnitud. Pärast tuli meile abi juurde ja siis läksime uueste peale. Siis toodi meile ka 3 kuulipildujat abiks, ja jälle läksid Saksa batareid meid üsna ligi, kuni wana kohani, aga siis läks uueste see wana kära lahti. Nüüd tegime aga meie ka omalt poolt tublit suitstu vastu, pealegi on meie kuulipildujad väga kuumaverelised, töötavad palju kiiremini, kui sakste omad. Ja korraga panime selle wana tuttawa sõjahüüde „hurra“ rõõkama ja tormasime püstitikkudega Saksa noorte herrade peale. Seda aga nemad sugugi ei armasta, kui Wene soldat oma püstitiku tema küljekontide wahel torub, waid arwab, et see temale surma wõib tuua. Ning tarwitawad kohe seda wana tuttawat terwisepuuki ja pistawad omast armsast kaitsekaawist wälja nagu tuul. Mõnel läheb ka õnneks julgema koha peale putkata, aga teine kaotab niisuguse jooksu juures terwise. Palju me seekord küll ei saanud torkida, aga mõned ilka ka. Saime wangisi ka launis palju, aga kes oma jalgega hooletu jaoks oli, see sai kuuli käest õpetust: tapetuid oli kolepalju.

Wabatahtlik Woldemar Kärp Tartust.

II.

Minu armsad wanemad ja wennad! Tulen terwitama oma wäike kirjaga ja teadustan, kudas see lahing just oli. Mitu päewa ja ööd seifime ühesdes ja neisamades koobastes ning ei läinud edasi ega tagasi. Sõdmisega oli lugu päris wilets, õõsel wahest sai süüa, wahest ei saanud. See oli 7. õõsel kui käisime austrialastega wastamisi püstitiku wõitlusel, mõned olid küll tikkudega sorkinud, aga mina seda ei näinud,

sest waenlane andis enne alla. Meid oli sel korral kolm roodu ja wangi wõtsime 150 austrialast. Meie suurüksid andsid siis ka nii hirmsaste tuld, et maa otse purustada tahksid, ja wiimaks hakkasid nende kuulidest kaks maja põlema, noh, siis oli meil päris wõit. Kõigil meestel olid muidugi siis kõhud kangeste tühjad. Aga minul just wäga wiga ei olnud: mul oli üks nael sealha weel. Peale lahingut olime siis õõsel Augustiga koos ja pistime selle liha pinda. Tema oli ühe teise sõbraga seltsis Austria ohwitseri koti kätte saanud, seal oli küll püülileiba, worstiots ja wäike pudel peenest wiina täis. Siis rebisime nende põlewate majade juurest tuletunglaid, keetsime selle tule peal kartuleid ja olime kui pulmas. Ja siis hakkasime uueste koopaid kaewama. Waevalt aga saime wäikesed kaewitud walmis, kui hommikuwalgus suureks läks ja meie juba 800 sammu pealt püstituld hatati andma. Meid oli 2 roodu kõrwuti ja mina olin Augustist sammu kolmkümmend eemal omas kraawis, kui meid hirmsaste lastma hatati. 16. rood oli just Austria koobastega wastamisi. Meie ei jõudnud nii palju padruni wiia, kui sellel rool lastmiseks tarwis läks, ja niisama lastime meie ise ka. Wiimaks jooksid Austria mehed meil külje peale ja siis olime risttule sees. Meie oleksime neid küllalt lasta saanud, aga arwasime, et ekkitus ehk on ja need meie oma mehed on. Telefoni ei olnud ka, et oleks saanud midagi teadust anda. Ja kus siis hatati suurüksidega lastma! Sa mu wennike! Kuulid lõhkesid koobaste ees ja taga, niisama kui üks pudrupada oli see maa meie ümber. Mina olin Heinaste kirjutajaga parajaste kõrwuti, kui üks suurüksid kuul just meie pea kohal lõhkes, lõi kirjutaja püsti nii puruks kui naru, aga meil endil häda ei midagi, ainult kõrwad olid küll päris kinni, laulsid kui pajupillid. Kõigest hoolimata oli aga häda hirmus suur ja meie pidime endid juba wangi andma, aga mõtleksime, et wangi ka ei anna, ja panime jooksu. Maa oli lage nii kui peegel, ainult natuke mägiline. Tagasi jooksta oli meil üks werst maad, ja siis küll lootust enam elu peale ei olnud: igalpool suurüksid kuulid aina lõhkesid kui hullud. Ja üks ei teadnud siis ühest ega teine teisest, ainult see oli mees, kes teigest mööda sai. Wiimaks lõid mehed tahte harusse, noh, sinna anti rohkem tuld, kus mehi rohkem oli — keskpaik oli launis tühi. Mina läksin ütsipäine sammu keskpaika mööda edasi ja ei puutunud mind mitte üks kuul; tea kust nad läbi läksid, küll hulufid ja prahjusid. Wiimaks sain endi wanade koobaste juurde ja seal ühe oma roo mehega kokku, kellega edasi hakkasime minema, kui korraga pauk oli ja meie mõlemad kõrwuti maas olime: temal oli jalg põlwest läbi ja minul ka jalast (alt liikme ligidalt) ja peast. Saamad on terved, aga koju parandamiseks ei lasta, olen nüüd Wene-maa sees haigemajas. . . . Jällenägemiseni.

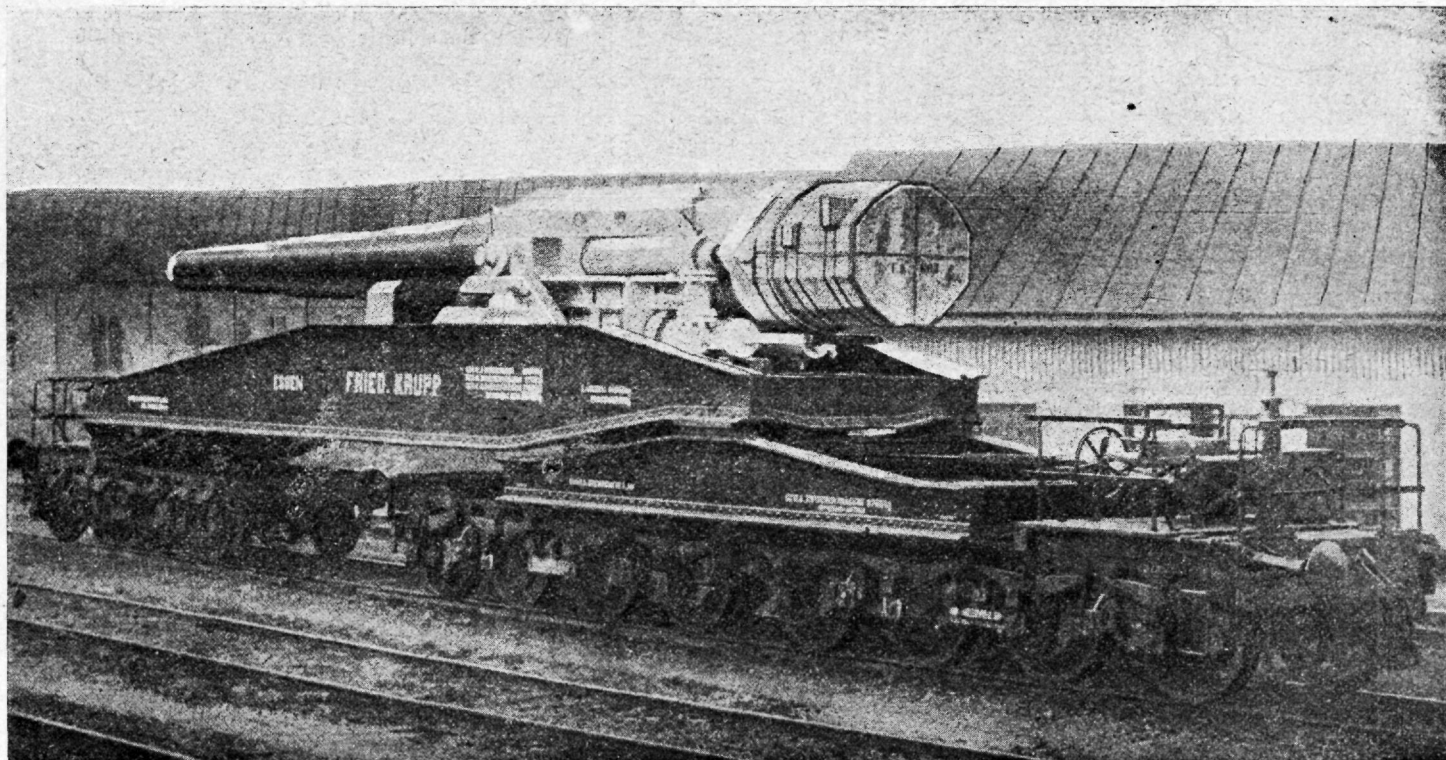
Edward Leinasar.

III.

8. jaanuaril 1915.

. . . Meid wahetatakse wist täna wõi homme õõsel kiiti ära, sest siin on dige palaw koht, kus ühed inimesed ei jõua kaua vastu panna, waid peab rutem wahetama, nii et alati ilka rohkem puhkanud wägi platsis on. . . Siin meie oleme juba 23. nowembrist saadik, ei ole sinel seljast ega saabas jalast ära saanud, ja ka müts on ööd kui päewad kõwaste peas. Wa' putukad oleksid minu ammu ju kinni keeranud, kui mitte seda salwi poleks järel olnud, mis teie kord saatfite. Kõige pea-asjaks on siin tubat, tükud ja putuka salad, ilma nendeta on päris räbal. . . Praegu on ilmad siin üsna külmad, aga ei tea kui kauaks, wahest fajab siin lund ja ka wihma. . . Ilm on külm, tarwis nüüd natuke sooja teed teha, on küll natuke kardetaw temp kuulisaju all wee järele minna, aga kui midagi ei julge, siis pead kõigest ilma olema. . .

23. jaanuaril. Lausa ime on niisuguste tingimiste juures küll, et praegu weel elus ja terve olen. Meie polk teenis omale kuulisufe. Wiimased päewad olid meil wäga raskeid: sakslased tahsid meie polku wist jädawalt ära häwitada. Nende raskete suurükside tuli tegi meie lastekraawid ofalt maatafa ja meie olime pommide ja püstirohu suitstust ja

Kruppi hiigla-suurtükk.

tahmast mustad. Aga oma puruks lastud kraawi waretel panime iflagi wastu. Neli Saksa polku jooksid päewa läbi meie peale tormi, aga itka ja itka jälle löime nad suurte kaotustega tagasi. Ma pääsesin see kord üsna ime läbi surmasti.

Ragu läbi une tundsin ma, et miski raskus mind rõhuma hakkab, wiimase rammuga kargasin eemale — ja see päästis minu elu. Järgmisel filmapilgul oli kraaw koku langenud ja kõik elusalt oma alla matnud, kus suur rõhuline nad surmuts litsus. ||

Heinrich Pihlat.

IV.

17. weebbruaril 1915.

... 28. saime kaju paremale tiiwale sõita. Ilm oli väga kole, tuiskas mis hirmus. Lumi oli nii sügaw, et läbisaamine wõimata näitas olewat. Ja seal tungis veel Saksa wägi meie peale ja meie olime sunnitud ajutiselt taganema. Kolm päewa ja kolm ööd läbi hirmsa lumetuifu, ilma sooja söögita ja magamata. 31. jõudsin üle piiri, kus kole-järsud mäed ja sügawad, lund täis tuisatud orud olid. Ja parajaste üleminekul ühe mäe peale jõudis Saksa wägi meile järele ning meie sattusime piisfi- ja kuulipildujate tule alla. Wõimata oli meil oma wankritega läbi sügawa lume ülesmärke pääseda, pealegi veel hirmsa kuulirahke all. Meie hobusemehed wõtsid hobused lahti ja panid tuhatnelja ajama; mina waatasin veel ümberingi, tõmbasin ranitsa wankri pealt ja — jooksin. Saksa kuulid hulufid mul järele. Mii jooksin ma wersta 10 ühe puhuga ja olin siis midugi kole-wäsinud, nii et enam ei jõudnud. Roh, Saksa wägi oli ka minust märksa maha jäänud. Ma trehwasin mõnda oma meest ja nii sammusime feltis edasi. Kõigist meie wankritest olid ainult kuus ükki jõudnud tihjalt ära sõita, teised jäid

maha. Järgmisel päewal ajas meid Saksa ratsawägi taga, ja jälle läks mul õnnets oma wäledate jalgade abil ära pääseda. . .

V.

... Tuleb nii wälja, et olen juba kolmandas sõjas. Tulski polgus oma aega teenides olin Hiina mätsu rahustamas, Jaapani sõja ajal olin Rowotsherkafski polgus ja nüüd — D. polgus. Nüüd, selles kolmandas sõjas, olen aga natuke juba pahema külje pealt wiltu: kats Austria kuuli on külje sees. Wiibisin sellepärast ka wahpeal mitmes haigemajas ja P. linna nõrgajõuliste komandos, kust jälle oma polku nimetati. 17. augustil wõitlesin D. linna all suure wõiduga austrialaste wastu, ainult meie rood ükfinda wõttis seal 120 meest korraka wangi. 26. augustil oli mul jälle sealsamas lahing ja ajastme waenlast taga, kusjuures meie palju moonu sõjasaagiks langes. 30. augustil läksime üle piiri ja järgmise päewa õhtul üle S. jõe, hirmsa tule-andmisega. Kus tuktus waenlase wäest mehi nii kui loogu! Aga meie pool märksa vähem. Austria sõjamees kardab märga ja muda, käib hartisjalgu ja hoiab riidet, aga kus meie Cesti sõjamees! Roomab kõhuli, riidest hoolimata, saadab piisist kuulift wälja kui rahet teisele wastu kõhtu, nii et paneb külamehe häbenema ja kepsu lööma. Cesti mees on kawal sõjamees, ja sellepoolest veel on iseäranis hea, et riided rohuga ja põllumaaga ühte karwa on — pole muud, kui roomame ligi ja kufume kõmmutama. 1. septembril anti käst peale tormata ja tähtis A. külla ühes raudteega veel selsamal päewal ära wõtta, aga läks aega kuni 2. septembrini ligi õhtuni, siis wõtsime külla ja ka raudtee ära; läks maksma, mis läks, aga — ära, mis on mõeldud! Järgmisel päewal sain ma pahemast käest, küljest ja rinnust haawatud ja olen sellest saadik mitmes Wenemaa linnas haigemajas wiibinud. Nüüd, kus mind jälle oma polku tagasi nimetati, ootame igapäew kustu, mil saaks jälle Austria mehele udimust teha. . .

Peet Dolmann.

Paul Uibu,
Eövi w. Tegewas sõjav.

Andrei Uibu,
Pauli wend. Tegewas sõjaväes.

Paul Blum,
alamohw. Sudolinnast. I. ott. baaw. Uueste sõjav.

Friedebert Blum,
Pauli wend. 30. aug. Saksaja wangi langenud.

Aleksander Blum,
Pauli wend. Praegu sõjaväljal.

August Mark,
Paju w. Praegu sõjav.

Johan Mark,
Augusti wend. Tegewas sõjaväes.

J. Nikopensius,
Wõru-Räbri w. 8. det. R. all langenud.

August Milberg,
Lutke w. Praegu sõjav.

Kristjan Milberg,
Augusti wend. 13. aug. parem. laast haawatud.

Wenemaa ja Konstantinopol.

II.

Wanas Sofia kirikus tekitab uueste ühes Kristuse altar; ta ees kumardab end Wenemaa tsaar ja tšuseb piisti keis. Etlaawi tsaarina.

Lõunapoolse oli Wene riigile „wäraw Europasse“ ainult praokile läinud. Selgelt äratundes, et seda riigi kotsumisele wäga wähe oli, pööras Peeter tohe oma pilgu põhjasse ja hakkas juba järgneval aastal siinpool palju awaramat wärawat ottima, mis temal ka täieste korda läks, olgugi alles paarikümne aastase pika ja raske Põhjasõja järele. Läänemere idarand sai Wenemaa omaks. Selle tegewuse ajal läks aga lõunapoolne wäikene wäraw jälle üsna kinni. Rootsiaga sõdides sai Wenemaa libedalt tunda, kui halb see temale oli, et ta teine kange wastane, Türgimaa, alles wõitmatana seisis ja ta piirid niiwäga Wenemaa due alla käiswad. P o l t a w a lahingu (1709) suuremoeline wili oleks peatselt kaduma läinud, kui löödud Rootsi wägi end ligidale olewa Türgi piiri üle päästa oleks suutnud, mida ta katkus. Minult sellepärast, et Dnepri jõest küllalt ruttu üle ei saadud, sattus Rootsi wägi wangi ja alles selle mõjul sai Boltawa wõit täieliseks. Rootsi raudpealine kuningas jõudis wäheste wäega ikka Türgi riiki ja seal läks temal korda, Türgi uueste Wene wastu sõdima ajada, seletades, et Wenemaa wägewaks saamine ka Türgile wäga hädaohklik on. Sultan tunnistas siis Wenemaaga 1699. a. tehtud rahulepingu, mille kestwuse ajast ainult kolmandik mööda oli, niisama „paberilipafaks“, nagu niitidse sõja algaja seda Belgias ütles, ning saatis oma sõjawäed Wenemaa wastu wälja. Peeter astus Türgile niitid küll hoopis suurema wäega wastu kui tal

Rootsi sõjas tarwitada olnud, kuid tema asi äpardas siin üsna, nii et Pruti jõe ääres Türgi wäe lõksu langes, millest teda ainult ta abikaasa Katarina ofawus päästis (kes oma annetega Türgi peaministri rahule meelitas). Aga Wsowi kindluse ja selle mereäärse maa pidi Wene riik rahutegemisel ometi käest ära andma. See äpardus mõjus Peetri meele peale nii raskelt, et ta ka 1718. a., mil Türgimaa jälle Austriaga sõdis ning sellelt liitla sai, mitte ei usaldanud ka omaltpoolt sõda uuendada. Aga unustanud ei olnud ta oma põhjapoolse wärawa awamise juures ka lõunapoolset sugugi mitte. Wäga palju on saladuslikest „Peetri Suure testamentidist“ kõnelnud, milles ta oma järeltulijatele kindlaks kohuseks teinud, wäsimatalt suure sihi poole käära, et Wenemaale waba teed „Tsaargradi“ awada (nagu Konstantinopolit Wene rahwa seas hüüti, ammu enne, kui Wene riigisse oma Tsaarilinn tekkis). Olgu niitid see testament olemas wõi mitte, selge on aga, et kõik järgnewad Wene walitsejad nimetatud juhtmõtte järele käinud on; terwest Wene ajalooft 18. ja 19. aastajal lähed see siht läbi kui punane lõng nõõri sees. 30 aastat pärast Wsowi kaotust astus Wenemaa jälle Türgiga sõjasse, seekord uueste Austriaga ühes. Dneelik see sõda küll ei olnud, sest pikema sõdimise järele pidi a. 1739 Austria suure maakoatusega rahu tegema. Wenemaa sai omale ometi wähe wõidusaaki: Wsowi uueste tagasi.

Selles järjes seisis oluford jälle 30 aastat, siis astus keisrinna Katarina II, kes paljudes muudes asjades Peeter Suure tööd jatkas, ka Wene wõimu lõunapoolse laiendamises tema jälgedesse. Uues Türgi sõjas (1769—1774) näitas end Wenemaa tugewaks küllalt üksi Türgi ära wõitma ning rahuleping oli temale siis ka wäga kasulik: Wene riigi piirid ulatati niitid laialt Mustamere rannale, ta omandas Dnepri ja Dnjestri jõgede suud, ja mis weel enam: sai omale Donau

Karl Lätt,
Matskivilt. 5. nov. jalast
haawatud. Ueeste sõjav.

Eduard Hermann,
Kõnnu w. Saawadesse sur-
nud.

Priidik Janison,
alamohw. Amlaht. Sanita-
rina sõjaväljal.

Juhannes Saawel,
Jdelehtme w. Saawatud.
Ueeste sõjaväljal.

Richard Wanaase,
Amlaht. Tegewas sõjav.

Juhannes Piilemann,
Karrwast. Praegu sõjav.

Julius Ruusmann,
Kõnnu w. Paremast jalast
haawatud.

Adolf Thomson,
Saaremaalt 9. okt. lange-
nud.

Rudolf Lepp,
wanem alamohw. Amlaht.
Praegu sõjaväljal.

Jaon Janison,
Kehrast. Praegu sõjav.

riikide (nüüdse Rumenia) kohta „kaltseõiguse“, kuna aga Krimmi khaniriik, mis seni Türgi ülewalitsuse all olnud, sellest lahiti tunnistati, nimepidi iseseiswaks, aga tegelikult tähendas see muutus Krimmi riigi Wene walitsuse alla saamist, mis kümme aastat hiljem ka wormilikult täide saadeti. Sellega sattus terve Mustamere põhjarand Wenemaa omaks ja ta toetas end siia kindla jalaga, omale ka Mustamere merewäge luues.

Ja selle najal asus keisrinna oma walitsuse lõpuajal täie tõega juba väga suure sihi teostegemisele: Türgi riiki, kelle nõrkust ta wiimases sõjas tunda saanud, Euroopast hoopis välja tõrjuda ning Konstantinopoli jälle kristlikuks linnaks teha, sellega muudugi ka Wene riigile ta lõunakiil-jeft dieti awarat teed ilmameredele awada. Sest Mustamerele saamise tähtsus oli seni ikka alles poolik, kui selle mere lõunapoolne läbikäik Bahemeresse: Bosporuse ja Dardanellide wäinad, Mustamere wõti, alles Türgi käes seistwad. Selle wõime oma kätte saamine oli meie riigile hädasti tarwiline. Et aga Wenemaa jõud siis weel üksi selleks ei ulatanud, lepitati Türgi wana wastase, Austraaga, kokku, et ühiselt teda wõitma minna. Kuid juba siis tuliwad Türgile toetajad mujalt Euroopast, kellele Wene wõimu fawamine ei meeldinud, nimelt Preissi ja Inglise riigid (kellest nüüd üks Wenemaa kõnem wastane, teine aga ta lepinglane on). See asjaolu nõrgestas Wenemaa tegewust, aga ka Türgi wastupaneku jõud oli ikka hoopis suurem kui seda mõeldud, nii et wiie aastase kange sõja järele Austra omale midagi wõita ei suutnud, Wenemaa omandas ometi küll Mustamere randa ligi, tähtsa Otshakowi kindlusega (1792).

Katarina ettewõtt oli suurem olnud kui seekord korda saada wõimalik oli. Aga Wenemaa tung lõunasse oli nende sündmuste mõjul ometi uut ja suurt hoogu saanud

ning Wene rahwa hingesse jäi sellestsaadik palaw iha elama, kord ikka ristilippu Tsaargradi kanda ning seal piha Sofia kiriku tornile Türgi poolekuu afemele jälle ristimärki seada. See mõte kujunes Wene rahwafetunde üheks awaldusewiiks ning elustas luuletajate meelt, sellele ihale nagu tehatust andma, farnastes sõnades, millest eespool näitus toodud.

Järeleandlalt püüdis nüüd edaspidi Wenemaa oma piiri Mustamere mõlemal küljel edasi aiada, Tsaargradile ligemale. 19. aastofaja algul, keiser Aleksandri I ajal, astuti selleks mõlemal pooleldjuwad sammud. Uues Türgi sõjas (1806—1812) oli Wenemaa juba kõigeparemal teel, terwet Rumeniat oma alla saama, kuid Napoleon I „Moskwasse tulek“ takistas teda selles, ometi sai ta Besfaraabia omale ja wõis nii oma piiri Pruti ideni tõsta ning sellega Donau ideni jõuda, kuid ainult ta suu äärde. Idapool Mustamerd aga omandas Wene riik terve Georgia (Grusia) kuningriigi Taga-Kaukasias; sellega jäi Kaukasia mägestikumaa, kus Muhamedi usulised Tsherkessi rahwad Türgi nimelise-ülewalitsuse all elastwad, igast küljest Wene riigi sisse ning nende Wene alla heitmine sai ainult ajaküsimuseks. Poolefaja aasta jooksul saadeti wisa wõitluse järele see ülesanne täide.

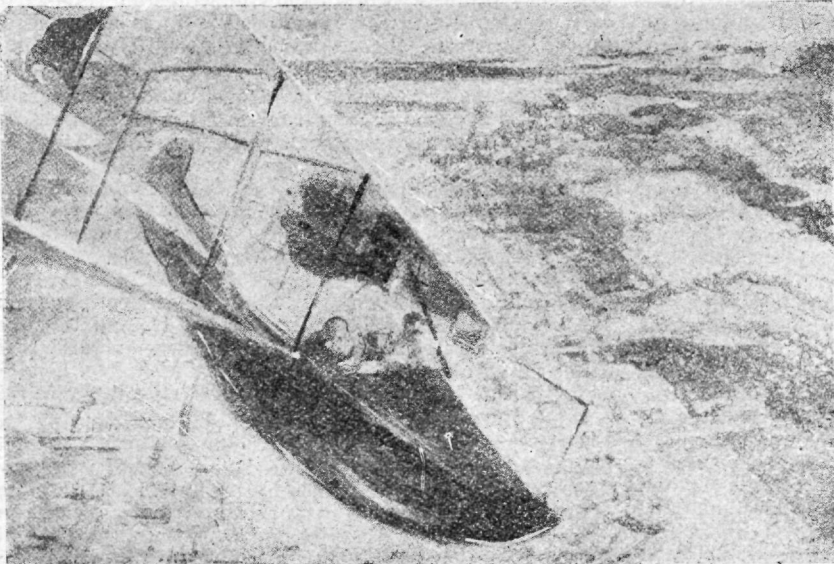
Kange keiser Nikolai I asus kohe oma walitsuse hakatusele uueste täie rõhuga Peeter Suure jälgedes edasi kõndima. Türgi sõjas (1828—29) itmus Wene wägewus ja Türgi jõuetus juba oma täies suuruses: Türl wõideti täieste ära, Wenemaa tungis üsna ta pealinna ligilõnda Adrianopolisse ning tema oleks küll juba siis Konstantinopoliski ära käinud — Türgist enesest polnud enam tekojat —, kuid teised Europa riigid ei suutnud oma kadefuses seda sallida. Et nende wahelisegamist ära hoida, oli Wene keiser juba sõja hakatusest tõotanud, Türgilt mitte Europas maid ära wõtta. Seda sõna pidas ta ka, ja nii ei omandanud Wene

riik selle väga võiduka sõja järele midagi muud otsekohest tulu kui maariba Naftas, Kaukaasia piiril. Kuid kaubne tulu oli väga suur. Donau riigid tehti nüüd Türgi alt tegelikult lahti, seati aga Wene kaitse ning nõnda ta mõju alla. Veel suurem tähtsus oli seadlusele, et Wene keiser kõigi Türgimaa kriitlaste eestkostjaks tunnustati, nõnda omale diguse sai, tarbe- ja soovikorral Türgi riigi sisetesse asjadesse puutuda. Ka uuendati ja täiendati juba endistes rahulepingutes saadud luba, et Wene kaubalaewadel väinadest waba läbikäik peab olema. See luba kujunes järgnevatel aastatel peatselt Wenemaa täieks walitsufeks väinade üle. Kuna sultanile tema tõrges laenuline, Egiptuse aseluningas Mehemed-III, väga kardetawats sai, sest et see Türgi riigis suuremat mõimu oma kätte kistuma hakkas, otsis sultan omale toetust enda hiljutise waenlase, Wene tsaari, käest, selle tugemat käewart ta tunda saanud. A. 1833 tehti Hispaaris (Konstantinopoli ligi) Wene ja Türgi wahel imeline leping, mis wähemat ei tähendanud kui Türgi riigi Wene kaitsealuseks astumist. Selle järgi wõeti Konstantinopolisse Wene kaitsewägi wastu, väinade läbikäigu ülewalwajaks sai dieti Wene keiser, Wene laewadel (nii sõja kui kauba-) oli läbisõit täiesti waba, muude riikide laewad wõiswad seal aga üksi sultani ja Wene keisri lubaga käia.

Asjalugu näis siis nõnda kujunewat, et Wenemaa rahuliseel teel oma suure rühi, Mustamereft wäljakäigu wabaduse, kätte saab. Türgi walitsus oleks Konstantinopolis Wene mõjualusena siis muudugi edasi kesta wõinud. Kuid muude Europa riikide kadetus ei sallinud seda. Nimelt Läänemõimud (Prantsuse ja Inglise, nüüdsed Wene sõbrad) seiswad siis Wenemaaga waljus wastolus, nad töötasid Türgis kõigest wäest Wene wastases fihis, astusid oma poolt sultani Egiptuse wastu toetama, ning nõnda kaotas Hispaari leping oma mõju, kuigi seda wormilikult ei lõpetatud. Nähes, et rahulikult teel asjaga ometi joonde ei saa, astus siis keiser Nikolai a. 1853 jälle Türgi wastu sunniteele: nõudis Wene mõju täielist maksmapanemist Türgi riigis, wastasel korral mõeldi Türgi (keda Wene keiser tihsedalt ja tabawalt „hriigels meheks“ nimetas) Europast wälja ajada, wäinastid Wenemaale awada. Türgi enese pärast oleks see wististe juba

ka siis sündinud, aga eelnimetatud Läänemõimud tuliwad nüüd otse lausa Türgile abiks. Ning kolme aasta pikkuse kurwa Krimmi sõja tagajärg oli nõnda Wenemaale väga halb. Ta pidi Mustamere maadel edassiamise asemel nüüd taganema — ainuke kord pärast Peeter Suure aega. Donau jõe äärest tõrjuti ta eemale ning sõjalawastiku arw Mustal merel piirati: ainult 6 laewa wõis seal hoida. Veel raskemalt kaalus määrus, et Türgi riik „Europa riikide perekonda“ wastu wõeti, nõnda iga Wene mõju awalibus ta kohta wõimataks tehti. Aga Krimmi sõjas saadud kahju tatus Wenemaa peagi. Laewastiku kitsenduse määruseft wabastas tema end juba a. 1871 ning uus Türgi sõda a. 1877—78, (mida juba meie rahwapõlw tunneb), wiis Wene wõiduka wäe hoopis Konstantinopoli ukse ette, S a n S t e f a n o s s e, kus ka 19. weebbruaril 1878 rahu tehti, millega Türgi riiki küll uute Balkani riikide tuluts väga alandati ja wähendati, Wenemaale aga ei tulnud sellest peale sõjakulu saamise suuremat otsekohest tulu. Sest Konstantinopoli ärawõtmist ja väinade walitsuse oma kätte saamist keelatiwad jällegi teised kadedad riigid, kõige pealt Inglise. Tugew Inglise laewastik seisis Dardanellide juus Westa lahes, tarbekorral wäljaastumiseks walmis. Sõjast wäsinud Wenemaa ei suutnud uute waenlastega wõitlema hakata, ta andis Berliini kongressil muude surumisele järele ja astus oma suurest fihist tagasi, millele jõudmine seekord õige ligidal seisis. Kaudselt aga oli seegi sõda Wenemaale ifka väga mõjuwats teewalmistuseks „Tsaargrabi poole.“

1877—78 sõja järele tuli Wene ja Türgi wahel pikem rahuaeg, kui sellest saadit kunagi olnud, mil Wenemaa Türgiga kokku puutuma hakkas: ligi 37 aastat. Wenemaal polnudki enam waja Türgi nõrgendamiseks waewa näha, selle ütlesande oliwad nüüd Türgi endised alamad, uued Balkani riigid, oma peale wõtnud, kes kõik Wene wõitude mõjul oliwad asutatud. Kahe aasta eest wõisidwad need Türgi nii täieste ära, et Konstantinopoli langemist igapäew oodati. See jäi seekord ometi sündimata ja Türgi riik Europas edasi elama. Nüüd on ta aga edewalt end ise jälle sõjasse seganud ja sellega Wene riigile wõimaluse awanud oma ammuise igatsuse täidesaatmiseks.

Saladusline must aeroplan-kättemaksja. See uuema ehitusewiisiga aeroplan lendab Saksa linnade kohal ja pillub pommide sinna. Misuguse rahwa oma ta on, on teadmata. Kõneldakse, et ta Saksa anarhistide oma olewat.

Mõistatus.

Distiplin on raudne, kōwa,
Sõda, aju, käd on teras.
Iga soldat nii kui lõwi,
Elu jäitma walmis nad.
Sõjawägi nii kui meri,
Hilgab wahwus, hoowab jõud . . .

Uga miiks nad pekka saawad? . . .

Concordia.

Diwidend.

Aeg nüüd ühes on ilutseda!
Iga mees nüüd tõstab end
kõrwust, sest ju ootab teda
puhas kasu — diwidend!

Seategewus — on lori!
Mis teeb waene rahaga?
Ommelik kuid rahaori,
kui saab kingiks kopika!

Dhaka Ott.

Karl Näkki,
Wana Pranglist. Augusti
wend. Saksa wangi langen.

August Näkki.
20. aug. kahest kohaft b. 4. j.
Georgi rist. Lueste sõjaw.

Vladimir Wares,
Moisefülast. 22. jaan. pa-
hemast käest haawatud.

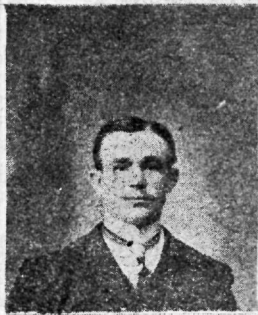
Adu Linkmann,
Weliise w. 8. detf. lõhust
haawatud. Lueste sõjaw.

Karl Linkmann,
Adu wend. Praegu sõjaw.

Eduard Hermann,
Tartust. Teadmata kadun.

Johannes Leinsküll,
Rakvere kr. 8. detf. labin-
gus teadmata kadunud.

Rudolf Promet,
alamohw. Narwast. 2. all
käest haaw. Lueste sõjaw.

Jaan Eller,
Tarnwastust. Praegu sõjaw.

Mikkel Lamm,
Dudowast. Tegewas sõjaw.

Leonard Markus,
Aue Suislepa w. 18. okt.
S. jdest üle minnes lang.

Helmuth Müürsepp,
alamohw. Tartust. Georgi
risti saamisets ette pandud.

Wilhelm Padrik,
Tallinnast. Sõjaväljal.

Johannes Wilberg,
Reeme rannast Tegewas
sõjaväes.

Gustaw Kaasik,
Rehatu w. Tegewas sõja-
väes.

Oskar Margo,
Wõnnu kth. 13. aug. tead-
mata kadunud.

Oskar Watter,
Saapsalust. Saigemajas.

August Widas,
Wladimiri w. Tegewas
väes.

Aleksander Mang,
Saapsalu kr. Sõjaväljal.

August Kõusaar,
Kõhatust. Tegewas sõjaw.

Erich Dorbek,
Muistwelt, Priitabstik me-
remees. Saav. haigemaj.

Jaan Kraanberg,
Pihula w. Maakaitsem. te-
gewas sõjawäes.

Oskar Büünis,
efrettor Kurejaarest. Au-
gustituu lõpul wangi lang.

Mihkel Mitter,
wabataht. Welise w. 15.
okt. pabem. jalast haaw.

Johannes Emar,
Sarku w. Praegu sõjaw.

August Nais,
Püüsi w. Tegetwas sõjaw.

Juhan Kresla,
Wana-Suistepast. Sõjaw.

Eduard Laas,
Tuddolinnaft. Sõjawäljal.

Jüri Kooden,
Kohla w. Mõlemist jalast
haawatud.

Priidik Weeber.
Nowembrituul S. labin-
gus teadmata kadunud.

Peet Dolmann,
Hiitumaalt. W.-Jaap. sõjas
olnud. Kõigest haawatud.

Otto Friedrichson,
Paide kr. 10. nov. R. oll
jalast haawatud.

Jaan Leppit,
Püüsiwõrest. 6. nov. L. all
haawatud.

Johannes Pillart,
Tallinnaft. L. all jalast
haaw. Praegu parandusel.

Hugo Kirik,
Narwaft. 8. nov. M. la-
hingus langenud.

Jakob Armberg,
Baltistik. 20. det. labingus
langenud.

Johannes Armberg,
Baltistik. 31. jaan. labing.
langenud.

Johannes Tikk,
Kobala w. Wiisandi maalt.
Praegu sõjawäljal.

Ferdinand Baltzer,
Süri-Sallikult. L. all pare-
maft käest haawatud.

Richard Baltzer,
Süri-Sallikult. A. all pare-
maft filmast haawatud.

August Grube,
Portuni w. Praegu sõjav.

Jaan Ruusep,
Jäärjast. Praegu sõjav.

Mihkel Land,
Laswa w. 18. nov. L. all
käest haav. 4. j. Georgi r.

Oskar Hendrikson,
Hummuli w. Australaste
vastu wõideldes haawat.

Jakob Anton.
19. nov. S. jõeist üle min-
nes jalast kergeste haav.

Johannes Kütt,
Narvaist. 20. okt. Austra-
ri wangi langenud.

Peeter Beetsmann.
Praegu sõjaväeljal.

Arnold Mardof,
Saapsalu tr. Jalast haa-
watud. Uueste sõjaväeljal.

Gustaw Jäger,
Narvaist. L. all paremast
käest haawatud.

August Waldmes,
Tallinnast. 8. jaan. võru-
tatud. Lähed uueste sõjav.

Konstantin Palm,
alamohw. Wabastu w. W-
Joap. f. otmud. Praegu f.

August Palm,
Konstantini wend. alamohw.
Now. suurtük. kuuliga pdr.

Peeter Kwanström,
Siiumaalt. Saksamaal
wangis.

Wold. Kwanström,
Siiumaalt. Austra-
stias wangis.

Jakob Kwanström,
Siiumaalt. Wene laewas-
titus.

Madis Krüinrecht,
Wetise w. Detsfembrikuul
lahingus teadm. kadunud.

Andres Pihlakas,
Awinurme w. 17. aug. Saks-
ja wangi langenud.

Jaan Sotnik,
Wetise w. 5. detf. haav.
Saksja wangi langenud.

Aleksei Rapper,
Saaremaalt. Praegu sõjav.

Eduard Lipsö,
Wetlast. Praegu sõjav.

Peter Markus,
Aue-Suislepa w. Praegu
sõjaväljal.

August Mesjer,
Tartust. R. all Austria
wangi langenud.

Willem Jungermann,
Paatsalu w. 6. nov. haaw.
põrut. Kodus parandusel.

Priidu Arder,
Rasli w. W.-Jaap. sõjas
olnud. Praegu sõjaväljal.

Hans Luif,
Albu w. 27. nov. P. all
teadmata kadunud.

Johannes Lats,
Paide tr. 6. nov. labingus
R. all langenud.

Mihkel Waim,
Eiwere tootidpt. R. üm-
bruses teadmata kadunud.

A. Randmer,
Aravetelt. Tegewas sõjav.

D. Otsmann,
Tallinnast. Tegewas sõjav.

J. Worsmann,
Tallinnast. Tegewas sõjav.

Sasha Koost,
wan. alamohw. Kuresaa-
rest. Praegu tegewas sõjav.

Daniel Mattson,
alamohw Ratsaarest. Sa-
nitarina sanitarrongi peal.

Joh. Nigur,
Keila. Teadmata kadun.

Jakob Arumel,
Jüri kihelt. 9. nov. labin-
gus teadmata kadunud.

Albert Erlich,
Ratwere tr. Teist korda,
sõjaväljal.

Rudolf Ekenberg,
Ratwere tr. Haaw. pahem.
täest. Käes uneste sõjav.

Oskar Pormann,
S. detf. teadmata kadunud.

Kristjan Gamets,
Värnu. Tegewas sõjav.

Johannes Widemann,
Ratwa. Sõjaväljal.

Artur Reineberg,
Ratwere tr. Tegewas sõ-
javäes.

Wankuwal troonil.

Woldemar Urbani roman wabastamise sõjast.

(29. järg).

"Kuhu? Mis oli nendest saanud? Mis nüüd? Õnneks oli ta alles nii nõrk, et kõik need mõtted ainult kergelt, suuremat muret sünnitamata tema peaaegudest läbi lendasid. Ta ei suutnud ka kuigi kaua mõelda, sest warsti tuli nõrkusehoog peale ja ta uinus raskelt magama.

Mees kui ta järgmisel hommikul peale piffa, kotsutawat und üles ärkas, jäi laew wiimaks seisma ja ankur lasti raginal merde. Nüüd muutusid ka tema mõtted selgemaks.

"Oleme me Neapolis?" küsis ta oma rawitsejannalt.

"Jah. Teid wiidakse maale, ma arwan merewäe hospidalsisse," wastas see. "Tunnete ennast selleks küllalt tugewa olewat?"

Maffilli tundis omal iisna hea olewat, vähemalt oma eilase seisukorraga võrreldes. Walu ei olnud tal peaaegu sugugi. Minult kui ta liigutas, pistis paremas õlas ja põletas kui rauaga. Ta pidi ennast nii siis rahuliku kui võimalik hoidma. Veel faks wõi kolm tundi läksid mööda, siis tulid haigekandjad tema kajutisse. Ta tõsteti ühes woodiga ülesse, wiidi kitsast trepist ülesse ja pandi laewalael maha.

"On see tema?" kuulis ta kedagit küsima.

Maffilli waatas suure waewaga ringi ja nägi üht teist ohwitseri kuningliku gaardiwäe mundris.

"Ja muidugi, herra hertsog," wastas arst, keda Maffilli juba all kajutis oli näinud. Siis astus ohwitser lähemale ja ütles Maffillile, aupaklikult teretades:

"Herra seltsimees, teid antakse kapten Maffillina minu hoole alla. On see nii?"

"Jah, nõnda on mu nimi. Kellega on mul au?" küsis nüüd Maffilli omalt poolt.

"Hertsog Ugo di San Baltosa," wastas hertsog kerge kumardusega. "Mul tehti sõjaministeriumi poolt ülesandeks teid teie uude warjupaika wiia." Ta hoidis muidugi juurde lisamast, et ta ise suure waewaga selle ülesande omale norinud oli. Mispärast see kawal ja kaugele ulatawa pilguga mees seda nii tungiwalt soowinnd oli, tuleb peagi nähtawale.

"Kuhu te mind wiite?" küsis Maffilli.

"Merewäe hospidalsisse, siinjasamas sadama läheduses. Arwatawaste lähed kõik libedaste. Tunnete ennast küllalt tugewa olewat?"

Maffilli tahtis esmalt eitada, lootes et see tema seisukorrale parem oleks, kui ta raste haigena, kes kändmist wälja ei kannata, laewa peale edasi jääks. Siis aga mõtles ta järele, et ta laewa peal ju veel

Waene laps, belglane, oma uute sõprade — Inglise sõdatite — juures.

rohkem wang on kui Neapolis, kus tal wägewaid sõpru leidub ja kõigepealt ka Beatricega kergem on sõnumite wahetusesse astuda, kui siin. Sala-lootus, et tal sealtpoolt ehk abi tuleb, sundis teda wastama: "Ma loodan seda, kui minuga kändinisel ettewaatlikult ümber käidakse, herra hertsog."

"Ah, olge mureta. Mis võimalik, saab tehtud. Kus on teie paberid?" küsis ta nähtawa põnewusega.

Nüüd tuli see punkt, mida Maffilli juba ammu oli ootanud.

"Ma ei tea seda, herra hertsog. Teie peate „Ferdinando Regi" komanderi käest küsima," wastas Maffilli.

Hertsog waatas ringi. Selsamal filmapilgul astus alt laewalaele üks merewäe ohwitser, tuli ruttu hertsogi juurde ja ütles: "Palun wabandada, herra hertsog, kui oodata lasksin. Siin on teie wang, selle, nähtawaste, juba üles leidnud olete, ja siin on tema paberid."

Nagu wälk keeras Maffilli pead ja nägi, kudas kapten hertsogile tema nähtasku andis, sellesama

Belgia kuninganna, kes halastajate õdede kurguse lõpetanud, läheb hospitalisje haawatuid vaatama.

walkjas-kollase pehmest põdranahast tasku, mida ta nii kaua ja nii truult omas püües kandnud ja millesse tema elusaladused peidetud olid. Ules karata, tasku krahmata ja sellega merde karata, nii sügawasse kui võimalik — see oli tema esimene mõte. Aga ta ei suutnud ju ennast liigutada, lamas kui wiletsakene woodis ja ei jõudnud kättki tõsta

„Nagu te näete, herra hertsog“, jatkas kapten edasi, „on kõik kõige paremas korras. Siin on Messina komandandi ametlik pitsar, puutumata — just nii, nagu ta mulle anti. Ainult wang ise ei ole igatahes küll kõige paremas seisukorras. Selle wastu aga ei või ma midagi parata. Ta oli päriselt meelemärgufeta, kui ta minu kätte anti. Mina aga annan ta teie kätte vähemalt seesugusena, sellega juba rääkida võib.“

„Teie teda üle ei kuulanud?“

„Ei. Ta oli sedawõrd haige?“

Massilli kuulatas iga sõna nagu ewangeliumi. Ta nägi, et tema nahktasku suurte pitsaritega finni pandud oli, ja hakkas lootma, et kindral Pinedo Messinas ehk õnneks läinud neid paberisi, mis tema, Pinedo, ja ka Neapoli prefekti saladusi sisaldasid, sealt seest välja wõtta ja tähtsufeta paberisi asemele panna. Aga wõis ju ka võimalik olla, et Pinedo, kes ju Sitsiilias mitte pea-komendant ei olnud, wõi-

malust ei leidnud nahktaskut oma kätte saada, ja endised paberid ehk kõik weel seal sees alles olid ja see nüüd sõjaministeriumisse saadeti. Et teda väga tähtsaks püügiks peeti, oli temale korraste pealt selge. Seda ei tunnistanud mitte ainult igasugune hoolas ümberkäimine, mille osaliseks ta sai, waid ka see, et ta otsekohse Neapolisise, pealinna, toodi. Nii siis oli tema kirjades ikka midagi tähtsat leitud. Kas kõik wõi ainult osalt, seda pidi lähem tulewik näitama. Igatahes otustas Massilli oma tunnistuste andmisega väga ettewaatlik ja tagasihoidlik olla.

Haige toodi laewa pealt alla ühe paadi peale, ja tööle au andes peab ütlemä, et hertsog kõik, mis wähegi võimalik, selleks tegi, et kõik hästi ettewaatlikult ja õrnalt sündis. Massilli nägi ka, kuidas ta tema nahktasku ettewaatlikult püetaskusse pistis, teel aga paaril korral välja wõttis ning seda ja pitsarisi uudishimulikult ja uuriwalt silmitses. Massilli ei teadnud nüüd küll, missugune hertsogi ja Beatrice wahelord oli. Wiimane ei olnud soowitawaks wõi tarwilikuks pidanud temale sellest teatada, et teda mitte erutada ja põhjuseta armukadedusele pinda anda. Hertsog aga omalt poolt teadis väga hästi, et Massilli Beatricega kirjawahetuses seisis, ja just see oli temale põhjuseks olnud Massilli wastuwõtmist Neapolis oma toimetada paluda, et sel kombel ehk võimalust saada pilku tema paberitesse heita. (Järgneb.)

Andres Grünberg,
tagavaraväeline. Tegewas sõjaväes.

Jaan Lippand,
tagavaraväeline. Praegu sõjaväljal.

Hans Saavel,
Jõelehtne w. Praegu sõjaväljal.

Mart Ott,
Kiiu w. 9. detf. P. Jõeääreres pahemast käest haaw.

Lawet Bachwal,
Jõhwist. Tegewas sõjav.

Jaan Poolat,
Pärnu kr. Praegu sõjav.

Andres Põld,
Saaremaal. P. all teadmata kadunud.

Sander Oll,
Tegewas sõjaväes.

Julius Oll,
Luemõisa w. Tegewas sõjaväes.

Otto Oll,
Tegewas sõjaväes.

Anton Toom,
Luemõisa w. Teadmata kadunud.

J. P. Önnis,
Jalamõhw. Kibellonnast. 18. aug. ja 14. nov. haawat.

Kristjan Saare,
Anta w. Haaw. ja Austria wangi langenud.

Juhan Leitsmann,
Jõhwist 14. nov. haaw. Lueste sõjaväljal.

Friedrich Roster,
Kolga w. Tegewas sõjav.

Samuel Krimp,
W. Stepa w. 11. okt. haaw. Lueste sõjaväljal.

Peeter Nagul,
van. alamõhw. W. Antsa w. Haaw. Lueste sõjav.

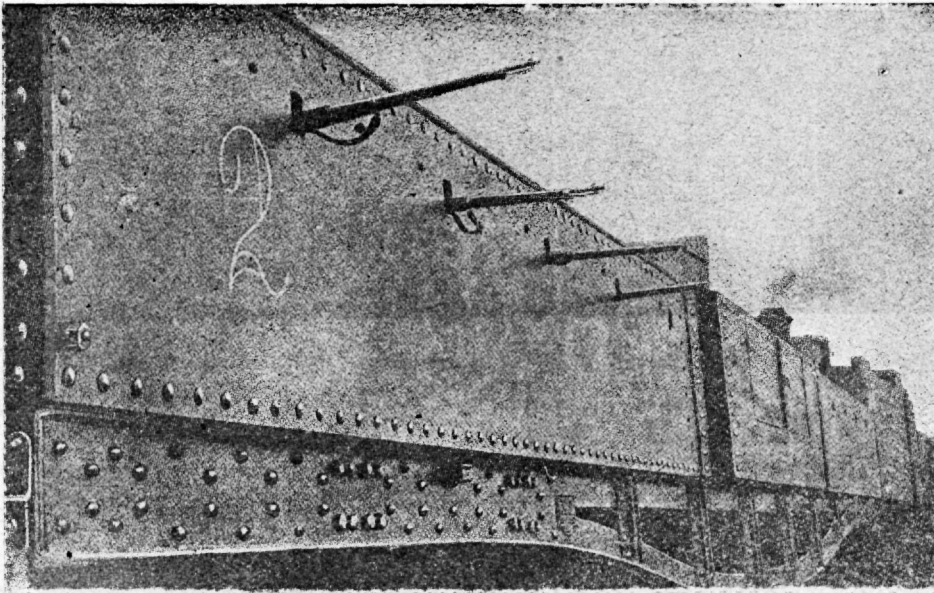
Aleksander Kiilits,
Jõhwist. Tegewas sõjav.

Jakob Jalakas,
Edmeru w. L. lahingus teadmata kadunud.

Mannus Einmann,
koolidõpet. Kolga w. Tegewas sõjaväes.

Belgia foomusrong.

Ahmet ja Ibrahim.

Lahingust vabadel tundidel armastasid soldatid Ahmetiga nalja teha.

„Ahmetite, ae! paenuta see Austria piis kõweraks!..“

Hiiglasuur Ahmet, Astrahani tatar, kes waremalt tsirkuses maadlejaks olnud, naeratas esteks häbelikult, wõttis siis oma suurte käppadega piissi — ja murdis selle rõngasse.

„Näe imet!“ — naerisid soldatid mürina.

Minuti pärast norisid nad jälle:

„Ahmet! . . . Saad sa suurtiiki ära tuua?“

Ahmet wastas ükskõikselt: „Kui paras suurtiik on, siis toon ta küll ära.“

Soldatid wingerdasid aina naeru käes. „No küll on aga hiiglane! Seesugune wiib wiimaks kahetsatollilise suurtiiki kogu alusega ära. Sa wõitsid õige suurtiikwätkle tofina hooste asemele minna!“

Ahmet, heasüdamline ja tafsane, nagu kõik hiiglasedki, ei wihasanud sugugi, kui soldatid ta üle naerisid. Selle wastu aga teadsid roodis kõik, kui kardetaw oli Ahmeti nooremata wenda, Ibrahim, narrida, kes oma hädise terwise poolest täielik wastand oma suurele ja terwele wennale oli. Kord kiskus üks roo naljahammas Ibrahim peast mütsi, et waadata, kas seal all tatari mütsi ei ole, nii kui ta igauhele rääkis.

Siis wõttis aga Ahmet naljahamba õldest kinni, tõstis ta üllesse ja hoidis teda sedawiisi paar minutit . . .

Soldatid waatasid naljahamba näo peale, mis hirmu pärast walgets oli läinud, ja wakisid . . .

Sellest ajast peale ei puutunud keegi enam Ibrahim.

Omastesil rääkisid Ahmet ja Ibrahim nõnda wähe, et keegi neid wendadeks ei oleks teadnud pidada. Soldatid aga, kes ise häbelikult oma tundmuise warjawad, nii kui kõik liht-inimesed, said wendadest hästi aru ja austasid Ahmeti tema wennalik armastuse pärast. Warsti näitas juhtumine ka kui wäga Ahmet oma wenda armastas. Üks osa sellest roost, kus mõlemad wennad teenisid, oli wahisalka määratud ja juhtus suure ungarlaste salgaga kokku. Algas wõitlus. Ungarlaste nägid, et neid rohkem oli ja tungisid wiisalt peale. Meie salga ülesandeks ei olnud sugugi wõitlust tekitada, aga Ibrahim kiskus meid kaasa.

„Tihuwõitlusesse!“ wias komando.

Ungarlaste jõudsid enestele head loopad teha ja wastasid tulega. Tuli lähineda jookstes ja wahetwahel seistes ja siis jälle jookstes. Ja ühe niisuguse jooksu ajal lõi Ibrahim mõlemi käega õhus korraks ringi, pillas piissi ja kukkus: kuul trehwas tal suhu ja surmas filmapiil.

Selsamal filmapiilgul ruttas Ahmet ta poole, tõstis pea, ja waatas . . .

Segi läbi paukude mürina oli tema koledat kisa kuulda, päris metsalooma kisa oli see.

Ja pärast nägime meie kõik imestades järgmist pilti.

Ahmet wiskas piissi maha ja jooksis ilma piisita ungarlaste loobaste poole. Meie omad jätsid lastmise järele, kartes Ahmeti trehwata. Ungarlaste, kes mitte wähem imestanud ei olnud, kui oma poole jooksjat Wene soldatit nägid, jätsid lastmise niisamuti järele ja jooksid talle oma kaitsekraawidest wastu . . .

Mis siis juhtus, selle üle saime terve kuu aega pärast seda imestada ja naerda.

Meie omad nägid, kudas esimene ungarlane õhus walgata ungarlastega kui roifaga paremale ja pahemale poole wihtuma imestanud ungarlaste ei lastnud, omadesse trehwata kartes, ja kaisusid piisitiikudega Ahmeti trehwata. Aga Ahmet hüppas kui metsloom, wiskas esimese ungarlaste surnus teha käest ära, ja tahtis juba teise kallale tippuda. Seal jooksid meie omad, wõitu aimates, talle appi. Ungarlaste jooksid surmahirmus ja langesid õwaste sibiid piisitiikudest tabatult. Suurem osa andis ennast wangi, piisitiiki maha wiisates ja hirmuga wihasse hiiglaste poole waadates.

Pärast seda küsisid soldatid naerdes Ahmetilt:

„Kudas sa siis palja kättega tuhandete ungarlaste peale julgesid jooksta? . . .“

Ahmet ainult wangutas kurwalt pead ja ütles häledalt: „Wennamehest oli kahju . . .“

„Di, wäga kahju oli wennekese!“ . . .

—de.

Kerge teenistus.

Ritšipung: „Mis!? Ühe hamba wäljatõmbamise eest nõuate teie terve rubla! Noh — kuulge, teil on õige kerge teenistus, teenite terve rubla ainult paari filmapiilgu jooksul!“

Sambaarst: „Kui teie soowite, siis wõin ma teie hamba ka pikkamisi wälja tõmmata.“

J. Berkowitsch'i Soome walmisriiete magasin

Suure Karja uul. nr. 19.

Kõige suurem ja kõige parem walmisriiete ostukoht Tallinnas. Suur wäljawalik, kõige parem töö ja kõige odavamad hinnad.

Wdetatse tellimisi
kõikjugu riiete
peale wastu.

Wupalkitult

J. Berkowitsch

Suure Karja uul. nr. 19.

Läbi maapealse põrgu.

XII.

Jüri huwitaw leidus ja mõtteteravus.

(Toimetusele täieste arusaamata teel kätte jõudnud.)

Meie seisukord Jüriaga oli päris ootamata hoopis järsku pöörded võtnud: mõnus „lõbureis“ kippus vägise käest surmasõiduks minema. Sest ega's see siis enam kellegi naljast pole — suure keisri aumärki maha visata, tema toiduga põlastawalt ümber käia ja — kõige wiimaks — veel tema sõjawäelast kuudelanti ustest välja visata!..

Mu tuju langes pärast seda ootamata sündmust järsku nulli peale. Süda hakkas kipitama. Tundsin nagu vähe hirmu, et seersant kofe tükimeeste saatel tagasi keerab ja meid Jüriaga nagu Soome silgud wardasse laskeb ajada.

Käts mööda wiis minutit, weerandtund, pooltundi... Seersanti polnud ikkagi kusagil näha! Ufse tagant kostsid ainult wahi pitabafesid jammud ja kõhatamine. Jüri lamas põhu peal maas ja wahtis sõnalausumata lakke.

Mina istusin sauna lawal ja wahtisin Preisi grenaderi laia selga, mis ahtasti nagu tume tondikuju sisse paistis. Ka mina wahtisin — halba ei tahtnud seltsimehele öelda ja head ei olnud midagi öelda.

Korraga ärkas Jüri nagu unest.

„Meil võib wist räbalaste minna?..“ ütles ta maast ülesse karates ja minu ette astudes.

„Ega meil head nalja ei ole,“ wastasin mina nii rahulikult, kui olla suutsin.

„Katsume putked mängima panna — mida muud!“ otsustas Jüri.

„Aga tudamoodi siis, wa hea mees?... Kuhu me siis need suured safsad tahame panna, kes väljas walwawad,“ küsisin mina.

„Mm... kudas?... kudas?“ ümises Jüri, ja hakkas närwilikult „tuba“ mööda edasi-tagasi wänderdama — kolm sammu edasi, kaks ja pool tagasi: „Kudas?... Kurat, ma lõhun selle maja maha, peksan usked ja ahtad sisse... pistan ta põlema!..“

„Mitab wähe,“ rahustasin ma Jürit ja tahtsin oma poolt midagi soovitada halata, kuid Jüri tegi järsku eht kassihüppe ahta juurest ufse alla, kumardas korraks ja oli siis teise hüppega minu ees.

„Surraa!“ hõiskas Jüri rõõmsa häälega ja hoidis käe minu nina all. „Näete, kas näete?... Wahtige, mis see on?... Kas see pole eht browning wõi mis?... Ehee! Onn on meiega. See Saksa wares, kes siit kuudelanti välja lendas, on wist raskemad asjad oma ümber maha wisanud, et kergem lennata oleks. Kae, näh... päris browning jah... ja laengis kah... karp padrunist täis nagu kiilutud!.. Noh, Saksa poisid! Hoidke aga alt — nüüd peate juba minuga teist moodi juttu ajama — ei see ole enam teie „krõitsi“ kaup, mida ühtewiisi kindralile ja koerale laela riputate — see, brat, on juba midagi teist!.. Käsi kõrwa äärde, kuramused!“

„Tasa ometi, hull inimene!“ waigistasin ma Jürit. „Te karjute wiimaks terwe Sakfamaa lõhki ja rikute terwe supi oma kisaga ära.“

„Mis siis?!.. Tulgu nad!.. Kiil ma neile nende figuriwee nüüd magusaks teen!“ kurafitas Jüri edasi.

„Andke mina waatan ka,“ palusin ma Jürit, pead kõrwale hoides, sest browningi ots kippus vägise minu prilli klaasidega sõprust tegema.

Jüri aga ei teinud sellest wäljagi, waid wahtis browningi nagu wäike laps armost mängukanni.

Ja peab üttelema, et see wäikene leidus ka minu peale enam-wähem mõjus, sest ma tundsin, et mu tuju weidi nagu tõusma hakkas — uppujale, on ju ka õlekõrski suur asi, mis siis meile mitte browning?... Ma sain Jüri meeleolust wäga hästi aru.

„Wõi teie kätte?... Noh, herra Lõht, effite weidi — ei see ole fulewars ega pliiatki pull, sellega peawad juba teistmoodi mehed ümber käima,“ naeris Jüri ja pistis brow-

Boolamaa.

„Need wiinamarjad oleks kiil head, aga liiga hapud...“

ningi hoolikult pahemale poole püstitasku ja lihas siis kawalat nagu tehese juurde: „Püts, jah, herra Lõht, ei ole teie asi... aga selle asemel... (Jüri wõttis taskust pudeli välja), fähke!.. Wanad eestlased tegid itka nii.“

Jüri hea tuju oli külgehakkaw. Ma ronisin lawalt alla ja istusin Jüri seltsis nurka põhkude peale.

„Wiimane!..“ ohkas Jüri pudelit vastu walget waa-dates. „Sellepärast peame kokkuhoidlikud ja karmed olema, et meil sets ajaks põgenemise plaan kiips oleks, kui wiimane tilgake pudelist ära kuiwab.“

Ma olin Jüriaga täieste nõus — närwide rahustust oli raskel filmapilgul tarwis. Me karastasime weidike teha ja asusime siis hoolega „sõja-nõu“ pidama. Jüri tegi ettepanekuid, mina armustasin. Jüri küsis, mina kostsin. Ja nõndawiisi jõudime wiimaks niikaugele, et osufeks tegime iga filmapilk lahinguwalmis olla ja, kui saatus meiega õhtuni peats kannatama, siis õhtul pimedas wahtidele peale tungida ja... läbi murda.

Jüri awaldas wäga lillelist meeleolu ja oli enam kui kindel, et meil lorda läheb wahtisi „wagaks teha“, nende riided endile selga ajada, ja nõndawiisi tundmatalt kudagi zeppelini juurde pääseda.

„Zeppelin on igatahes pea-asi!“ hüüdis Jüri waimus-tuses. „Kui propeller muriseb, siis on Saksa koerad puhast walt — — siis oleme niisama hästi kui lõbus!..“

tulla? „Miks te siis ei soovi minuga „Lennukisje“ tantsudhtule

„Ma ei ole meister tantsima.“

„Pole wiga, seal wänderdawad õpipoisid kah!“

„Arwate?“ küüsisin mina. „Aga kudas me ilma kom-
passita ja kaardita sõidame? . . . Siia tulla oli hea — zep-
pelin tundis ise teed, tagasi aga. . .“

„Saab kah!“ hüüdis Jüri ja wiskas tihja pudeli wuri-
nal lawa alla. „Ma olen kind . . . — aga mis turadi
miidin see on — kas kuulete?“

Ma jäin kuulutama.

Wäljast kuuldus tõeste miski pörin, mis zeppelinini pro-
elleri wurinat meelde tuletas.

„See!“ hüüdis Jüri püsti karates. „Zeppelin tuleb
järele — küll te näete! . . . Tuleb meid otsima. . . Wõib
olla ehk on Wihleben? . . .“

Ma hüppasin ka püsti ja ruttasin akna alla.

Müriin lähineb . . . Näe: suur automobil, milles kolm-
neli meest istuwad, sõidab siia poole . . . juba wilkatas
aknast mööda . . . jääb ukse alla seisma. Duest on wahi-
soldatite terwitusi kuulda . . .

„Kohus!“ hüüdis Jüri weidi kohtunult. „Tulewad,
kuramused, meid wõllasse widama. . . Aga kas teate mis? . .
Seeme endid haigeks. Ruttu pintsakid seljast maha ja põhu
sisse! . . .“

Mul polnud aega Jüri plaani üle midagi mõelda.
Masinlikult täitsin ma Jüri käsku ja teisel silmapilgul oli-
megi mõlemad kõrwuti pikali õlgede peal, pintsakud üle pea.

Jüri kukkus kangeste oigama nagu raste haige tunagi.
Mina aga olin walka nagu siga rullis ja kuulasin.

Kolm meest astusid kannulkeid tiristades uksest sisse. . .

Meie wagaft plaanist oli seekord jälle kriips läbi. . .

Breedit Tõht.

Bahurpidi pöördud ilmaelu.

„Ei nüüd suures linnas enam aru saa, kes jaks wõi
prostoi inimene on. Näe, käisin minewa nädala linnas, läk-
sin tubatapoodi. Leti ääres sihute ukste jaks, et laj' aga
käia! Mina linnunahka kujukas ja ukste nägu. Ja torraga:
„Andke mulle mahorkat?“ küüsi ta kaupmehelt.

Ma jahmatafin koha. Kohmasin siiski — tea kust see
julguis tuli — küüsi:

„Misjaoiks herrad mahorkat ostawad?“

„Arwis. Soldatitele.“

Pärast käisin rohukaupluses. Leti ees ehk pasatsti: ühes
jalas kalos, teises kamas, ja igawesed narud selgas.

„Andke otokolonjet. Aga hästi kanget!“

„Tohoo hullu!“ mõtlesin mina ja küüsin:

„Kelle jaoiks seda ostate?“

„Kelle jaoiks? Jseoma jaoiks muidugi!“

Mo mine tee nüüd weel wahet, kes linnas jaks wõi liht
inimene on!“

*

Sea kokkuhoidmise abinõu praegusel kallil ajal.

Jalanõude kaupluses nii kaua gummigalossffi walida,
kuni uulitsal kuuwats läheb.

*

Päewapiltniku juures.

Reegi kilulinna proua, kelle juures toonefurg üksteist-
kümmed korda õnnelikult wõdrujel käinud on, tahab oma
lappi päewapiltniku juures uiles wõtta lasta ja küüsi päewa-
piltnikult, kui palju niifugune lõbu maksma läheb.

„Kolm rubla tosin,“ wastab päewapiltnik.

„Noh, siis tulen ma tulewal aastal tagasi,“ wastab tü-
seha fehaga proua, nina otja sügades, „praegu on mul ai-
nult üksteistkümmed.“

Ujakohased raamatud:

Uiatöö õperaamat. 325 selgitawa pildiga. Sind liht-
kõites 3 rbl., kõwas kõites 3 rbl. 50 kop. Ueilma kuulsa
aedniku J. Böttneri aiatöö raamatute järele Lääne-
mere maadel ja Wenemaa kaugemates kubermangudes asu-
wate eestlaste jaoiks kokku seatud.

Räesolew Uiatöö õperaamat on asjatundjate poolt läbi
waadatud ja heaks kiidetud.

See tahtmisega, Cesti ajatöö edenemisele teed murda,
on „Teaduse“ kirjastus tööd alustanud ja lõpetanud lootus-
sega, et raamat pea neid aegasi näeb, mil suured maatikid
wiljapuude ja aiawiljaga täis istutatud aedadeks on muu-
detud, tuhandetele usinatele kätele terwislist tegewust ning
terwislist toitu pakuwad ja meie rahwa-majandust tõsta
aitawad. Igale airomanikule on see raamat huwitaw, ka-
sulik ja wäga soowitaw.

Rahwa keeles, armastusega ja asjatundmisega kirju-
tatud, saagu see raamat lahteks teenäitajaks meie aiatöö
sõpradele.

U i a t ö ö õ p e r a a m a t on üleilulist tähelepane-
mist ajatirjanduse poolt leidnud. Pea kõik suuremad lehed
amalbasid ainult kiitust selle suure töö eest. Põllumeeste-
selti wäljanäitusel Tallinnas anti Uiatöö õperaamatule
1. auhind, Wenemaa Keiserliku aiatöö selti poolt.

Üleiludse on Uiatöö õperaamat 3 esimest auhinda saanud
(kaks kuldauraha ja ühe suure hõbeda). Igale aiapidajale
ja põllumehele tarwilik käsiraamat.

Uialilled, ilupuud ja ilupõõsad. 140 pildiga. Sind
1 rbl. 50 kop., kõwas kõites 1 rbl. 75 kop.

Sellimise adress: Ревель, издательство „Тeadусь“.

Peksa Willemit!

Raljalu näitelawadel ettekandmiseks.
Klaweri saatel.

Deklameerimisel.

Saksa Willu lossi rõdult
Pidas kõne rehvale;
Kutsus Saksa lipu alla
Wõitlema neid wahwaste.
Aga waewalt sõda algas,
Kui ju kuuldus ähwardust:
„Saksamaa saab nalga tunda
ja weel mõnda äpardust!“

(Wiisil: „Komm Karolinchen“).

Peksa Willemit, peksa Willemit nüüd!
See olgu meie hüüd,
Me kõige ülem püüd.
Nii, nii!!!
Peksa Willemit, peksa Willemit nüüd!
See olgu meie hüüd,
Me kõige ülem püüd.

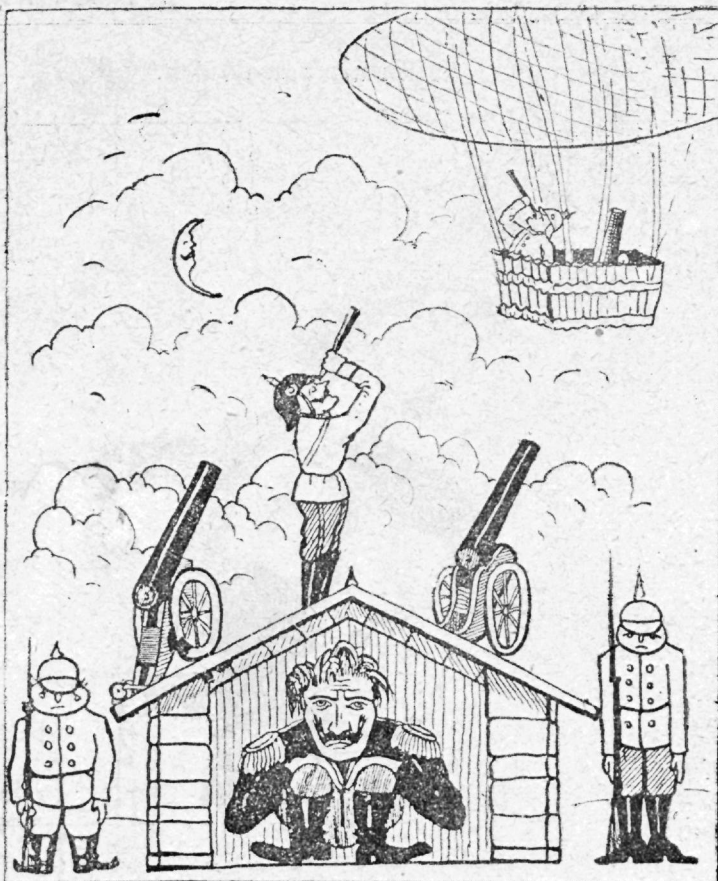
Saksa Willu wõidutujus
Pariisi tõttas einele;
Sõunaks lubas Petrogradi
sõita kapsasupile.
Pariisi eine Willul aga
Kurku kohe kinni jäi,
Kuna kapsasupist tema
Tubii „läbijooksu“ sai
Peksa Willemit jne.

Saksa Willu ja Franz Joseph
Kokku pidaswad nõu:
Sawitame Wene ära,
Prantslasi siis tapab kõu.
Aga tegelikult Willu
Mitu korda peksa sai,
Kuna Franz-Joseph aga
Päris armetumaks jäi.
Peksa Willemit jne.

Willu ja Franz lahesei
Kaupleid ja otisid,
Kuni Türgi sultani nad
omal abits nuustisid.
Aga sultan pidi kohe
Astiasse kolima
Ja seal hirmsas wihatujus
Sattas tagi karjuma:
Peksa Willemit jne.

Willu ja Franz lahesei
Nutral meelel lõndisid:
Difas oli nende lootus,
Kõrwa tagant kraatsiid.
Franz lõi hambad Willu kraesse.
Willu Franz'i kägistas,
Rabelesid tüki aega
Enn neil kõrwu sofstistas:
Peksa Willemit jne.

Suku! Kuulipilduja.

Waenlase pommist kartes saadab keiser omad päewad soomustatud
koerakongis mööda.

Meie sõewafangelased: põletis-piiritus, politur ja odefolonje.

Willu armuawaldused.

"Kallid Tiirgi neukesed, igas sakslases woolab Tiirgi weri, wähe sellest, igast sakslasest woolab werd Wene piisnitiku läbi!"

Elumceste kestel.

"Armastab Willi sind kangeste?"
 "Eni alles take hobuse iduga!"
 "Kudas nii? Mis see on?"
 "Kintsin tale tats iduhobust!"

Sulgawiifi odavam.

"Olge head, andke mulle paar suft-
 furnu jaoks... Ah need?... Vallu
 matjavad?"
 "75 kopikat."
 "Nii kallid!"
 "Diike tosin, wdime odavamalt
 rehtendada."

Karistus.

Mees kaebas alati äiale, kes hästi
 ritas oli, naise üle. See tüütas äia
 wiimats ära.

"Hea küll," ütles ta, "kui ta weel
 lord midagi tegema peats ja ia mulle
 kaebama tuleb, tahan ma teda karistada
 ja jätan kaajararast ilma."

Suworowi wiifil.

Walehed teatavad, et kindral Radlo-
 Dmitrijew hiljuti take kindrali teada-
 andmise saanud:

"Waelane kogub juuri wägesi meie
 wastu. Meie ei juuda enam wastu
 panna."

Kindral Radlo-Dmitrijew wastas:
 "Armastate liaks läbi musta pril-
 lide waadata. Kirjutau ette, waenlast
 mitte lugeda, waid peksta."

Uued raamatud.

Esusima lahing.

Kirjeldus toledast meresõjast wenelaste ja jaapanlaste
 wahel. Hind 30 kop.

Male õperaamat.

Täielik õpe- ja kästraamat malemängijatele. Kirjuta-
 tanud J. Sitska. S. 1 r.
 Saada igast raamatukauplusest.

"Teaduse" kirjastus, Tallinnas.

Et lehe saatmisesse wahet ei tuleks, palume neid
 lugejaid, kelle tellimiseaeg 1. aprillil lõpeb, tellimist aeg-
 faste uuendada, adresinumbrit üles andes ja ühtlasi tea-
 tades, misjugused kaasanded neil juba saadud on ja mis-
 juguseid nad nüüd soowiwad.

Meie Mats.

Walmisriiete kauplus

Nõ 23 Wiru uul. — Nõ 23 Miinitu all

end. Mey & Vandeseni kaupl. ruumides

soowitab suure wäljawaalikus

meeste- ja naisterahwa walmisriideid

kõige uuema moodi järele;

ka tellimisi wdetakse wastu.

Kõige austujega J. Piip.

Meie Matsi järgmine (31.) sõjanummer ilmub
 21. märtsil.

„Meie Matsi“ aastatellijad saawad hinnata kaasa:

Seinakalender 1915. Teaduse tähtraamat 1915. a. — 15 f. Tallinna linna plaan — 25 f. 6 ja 7 Moosese
 raamat — 2 r. Elutungi awaldufused — 60 f. Seitsme liiduriigi hümnused — 40 f. Kodune toft — 1 r.

Kaasanded, wäljaarwatud seni weel ilmunuta „Seitsme liiduriigi hümnused," saadetakse kobe peale tellimiseraha kättsoamist ära. Suudewõlli
 tellijad saawad kaasanded ofataupa.

Järelehtnud „Meie Matside“ eest hoiatame!

Добр. воен. цензурою. Wastutaw toimetaja Jakob Jaason. Tegew toimetaja M. Kreisberg. Wäljaandja J. Mann.
 W. Schiffer'i trükk. Tallinnas.